



Likvidation av Konungariket Sveriges stadshypotekskassa m.m.

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2002/93:92 Likvidation av Konungariket Sveriges stadshypotekskassa m.m.

Regeringen beslutade i februari 2003 om likvidation av Stadshypotekskassan.

Propositionen behandlar frågorna om

- upphävande och ändringar av lagar fr.o.m. den 1 januari 2004 med anledning av likvidationen,
- användningen av överskottet i likvidationen,
- följdändringar i några lagar till följd av ändrade paragrafnumreringar i 9 kap. regeringsformen.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2004.

Ingen motion har väckts i ärendet.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Bakgrund.....	4
Utskottets överväganden.....	6
Likvidation av Konungariket Sveriges stadshypotekskassa m.m.....	6
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	9
Propositionen.....	9
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag.....	10

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Upphävande och ändringar av lagar med anledning av Stadshypotekskassans likvidation

Riksdagen bifaller proposition 2002/03:92 punkt 1 i denna del.

2. Överskottet i Stadshypotekskassan

Riksdagen bifaller proposition 2002/03:92 punkt 2.

3. Följdändringar i lagar med anledning av ändringar i regeringsformen

Riksdagen bifaller proposition 2002/03:92 punkt 1 i denna del.

4. Ikraftträdande

Riksdagen bifaller proposition 2002/03:92 punkt 1 i denna del.

Stockholm den 30 oktober 2003

På finansutskottets vägnar

Sven-Erik Österberg

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Sven-Erik Österberg (s), Carin Lundberg (s), Sonia Karlsson (s), Kjell Nordström (s), Lars Bäckström (v), Agneta Ringman (s), Gunnar Axén (m), Tommy Waidelich (s), Christer Nylander (fp), Hans Hoff (s), Tomas Högström (m), Yvonne Ruwaida (mp), Bo Bernhardsson (s), Cecilia Widegren (m), Gunnar Nordmark (fp), Olle Sandahl (kd) och Jörgen Johansson (c).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I proposition 2002/93:92 Likvidation av Konungariket Sveriges stadshypotekskassa m.m. föreslår regeringen att riksdagen antar regeringens förslag till upphävande av ett antal lagar med anledning av likvidation av Stadshypotekskassan samt några följdändringar. Regeringens förslag återges i *bilaga 1* och lagförslagen – efter en redaktionell ändring i rubriken till lag om ändring i sparbankslagen (1987:619) och ingressen till lag om ändring i lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank – i *bilaga 2* i betänkandet.

Bakgrund

År 1909 bildades Konungariket Sveriges stadshypotekskassa (Stadshypotekskassan). Kassans uppgift var att finansiera långfristig fastighetsbelåning genom ett antal regionalt verksamma stadshypoteksföreningar. Syftet var att göra offentlig stödverksamhet möjlig. Statens risktagande skulle hållas på en låg nivå. Stadshypotekskassans upplåning kom huvudsakligen från stora institutionella placerare och skedde främst mot obligationer och certifikat. Som säkerhet för kassans förbindelser ställde staten en garanti, den s.k. grundfonden.

Stadshypotekskassan fick genom sin möjlighet att erbjuda förmånliga långfristiga krediter en mycket stark ställning på bostadsfinansieringsmarknaden.

I början av 1990-talet avreglerades den svenska kreditmarknaden. Det ändrade radikalt förutsättningarna för verksamheten och kassans roll på marknaden. De skäl som tidigare fanns för att staten i fördelningssyfte skulle ställa garantier till institut inom olika sektorer på kreditmarknaden föll bort. Avregleringen innebar också att frågan om statens agerande var konkurrensneutralt blev aktuell. Det ansågs inte vara konkurrensneutralt att staten ställde garantier för vissa kreditinstituts förbindelser.

Stadshypotekskassan saknade ägare och när det av kapitaltäckningsskäl behövdes tillskott av externt kapital fanns således ingen som kunde ge tillskott. Detta problem accentuerades av att Stadshypotekskassan fr.o.m. den 1 februari 1990 omfattades av nya, internationellt anpassade, kapitaltäckningsregler (prop. 1989/90:43), som bl.a. innebar att den statliga garantin inte fick räknas in i kapitalbasen.

År 1992 föreslog regeringen därför att Stadshypotekskassan skulle ombildas (prop. 1991/92:119). Stadshypotekskassan fusionerades då med landets stadshypoteksföreningar. Tillgångarna i den gemensamma rörelsen fördes över till det nybildade Stadshypotek AB.

Stadshypotekskassan ägde efter ombildningen alla aktier i Stadshypotek AB. Hösten 1994 genomfördes en ägarspridning och nyemission som reducerade Stadshypotekskassans ägarandel till 34 % av kapital och röster. Efter riksdagens beslut (prop. 1996/97:40) fördes återstående aktieinnehavet över till staten för att säljas. Stadshypotekskassan har därefter inte haft någon aktieförvaltande uppgift.

Stadshypotekskassan behöll ansvaret för utelöpande obligationer och annan låneskuld som fanns vid ombildningen. Stadshypotek AB lämnade reverser till Stadshypotekskassan med samma villkor. Fram till 1994 fortsatte också Stadshypotekskassan att svara för den nyupplåning som Stadshypotek AB behövde för sin rörelse.

Ansvaret för nyupplåningen gick 1995 över till Stadshypotek AB. Stadshypotekskassan inledde då återbetalningen av låneskulden. Avsikten var att Stadshypotekskassan skulle avvecklas helt när samtliga utestående lån återbetalats.

Stadshypotekskassans uppgift var således att avveckla utestående låneskulder. Den sista skulden betalades tillbaka under hösten 2002. Stadshypotekskassan har därmed fullgjort sina sista uppgifter och begärde då att regeringen skulle fatta beslut om dess likvidation. I februari 2003 beslutade regeringen om detta och förordnade samtidigt om förfarandet vid likvidationen.

Utskottets överväganden

Likvidation av Konungariket Sveriges stadshypotekskassa m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen föreslår anta regeringens lagförslag. Överskottet på 70 miljoner kronor som uppstår vid likvidationen föreslås redovisas på statsbudgetens inkomster under Övriga inkomster av försäld egendom.

Propositionen

Upphävande och ändringar av lagar med anledning av Stadshypotekskassans likvidation

Regeringen föreslår att lagen (1992:700) om ombildning av stadshypoteksinstitutionen och lagen (1992:701) om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa ska upphävas och att det görs följdändringar i några lagar.

Regeringen anför att i och med att Stadshypotekskassan likvideras blir lagen om ombildning av Stadshypoteksinstitutionen och lagen om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa obsoleta och bör därför upphävas.

Stadshypotekskassan nämns i flera lagar som måste ändras bl.a. lagen om förvaltningen av de allmänna försäkringskassornas fonder för den obligatoriska och den frivilliga sjukförsäkringen, lagen om behörighet för allmän förvaltningsdomstol att pröva vissa mål, firmalagen, försäkringsrörelselagen och sparbankslagen.

Eftersom stadshypoteksföreningarna har upphört att existera bör dessa utmönstras ur lagstiftningen. Likaså blir begreppet stadshypoteksinstitutionen obsolet när ombildningsprocessen av denna institution nu är avslutad och kreditmarknadsbolaget Stadshypotek AB är det enda som återstår.

Landshypoteksinstitutionen kvarstår som begrepp i lagstiftningen tills vidare då dess ombildningsprocess beräknas fullbordas först år 2014 (prop. 1993/94:216 s. 38).

I firmalagen används begreppet ”rikets landshypoteksföreningar”. Vid ombildningen av Landshypotek ombildades dessa föreningar till en ny ekonomisk förening (Landshypotek Ekonomisk förening) som äger aktierna i kreditmarknadsbolaget Landshypotek AB, vilket bolag övertog föreningarnas rörelser. Landshypotek Ekonomisk förening är registrerad hos Patent- och registreringsverket och något behov av ensamrätt till firma enligt firmalagen för rikets landshypoteksföreningar finns inte längre. De bör därför tas bort i paragrafen.

Överskottet i Stadshypotekskassan

Regeringen föreslår att överskottet i Stadshypotekskassan ska tillfalla staten och föras till inkomsttitel 3312, *Övriga inkomster av försåld egendom*.

Regeringen anför att likvidationen av Stadshypotekskassan beräknas ge ett överskott på ca 70 miljoner kronor. Enligt 7 § lagen (1992:701) om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa ska riksdagen besluta om användningen av Stadshypotekskassans behållning efter likvidationen.

Av 30 § lagen (1996:1059) om statsbudgeten framgår att om riksdagen har beslutat om försäljning av egendom ska inkomsten redovisas mot en inkomsttitel på statsbudgetens inkomstsida, om inte riksdagen bestämmer annat.

Följdändringar i lagar med anledning av ändringar i regeringsformen

Regeringen föreslår att till följd av ändrade paragrafnumreringar i 9 kap. regeringsformen görs följdändringar i lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank och lagen (1998:1404) om valutapolitik.

Regeringen anför att genom lagen (2002:904) om ändring i regeringsformen infördes en ny paragraf i regeringsformen (9 kap. 11 §). Som en följd av detta omnummerades dåvarande 9 kap. 11–13 §§ regeringsformen. Denna ändring föranleder följdändringar i 1 kap. 1–4 §§, 2 kap. 2 § och 5 kap. 1 § i lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank och i 1 § lagen (1998:1404) om valutapolitik. I dessa paragrafer nämns aktuella paragrafer i regeringsformen.

Ikraftträdande

Regeringen föreslår upphävande av lagen (1992:700) om ombildning av stadshypoteksinstitutionen och lagen (1992:701) om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa samt att följdändringar i ett antal lagar ska träda i kraft den 1 januari 2004. Detsamma gäller följdändringarna i lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank och lagen (1998:1404) om valutapolitik på grund av ändrade paragrafnumreringar i 9 kap. regeringsformen.

Regeringen anför som skäl att likvidationen av Stadshypotekskassan beräknas kunna avslutas i oktober 2003 genom ett skifte av återstående tillgångar till staten. Det bedöms därför lämpligt att lagändringarna träder i kraft fr.o.m. den 1 januari 2004.

En ändrad paragrafnumrering i 9 kap. regeringsformen har redan trätt i kraft. Det föreslås därför att följdändringar i lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank och lagen (1998:1404) om valutapolitik träder i kraft vid tidigast möjliga tillfälle, vilket bedöms vara den 1 januari 2004.

Utskottets ställningstagande

De lagändringar som föreslås är av enkel karaktär. De består i upphävande av två lagar som blir obsoleta i och med att Stadshypotekskassan likvideras samt följdändringar i ett antal lagar med anledning av Stadshypotekskassans likvidering. Lagförslagen tillstyrks av utskottet.

Följdändringarna i lagarna på Riksbanksområdet med anledning av de redan beslutade ändringarna i regeringsformen tillstyrks av utskottet.

Överskottet som uppstår vid likvidationen av Stadshypotekskassan, som beräknas uppgå till 70 miljoner kronor enligt regeringens bedömning, ska enligt 30 § lagen om statsbudgeten redovisas mot en inkomsttitel på statsbudgetens inkomstsida, om inte riksdagen bestämmer annat. Överskottet i Stadshypotekskassan bör därför föras till inkomsttitel 3312, *Övriga inkomster av försåld egendom*.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2002/03:92 Likvidation av Konungariket Sveriges stadshypotekskassa m.m.:

1. Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till
 1. lag om upphävande av lagen (1992:700) om ombildning av stadshypoteksinstitutionen,
 2. lag om upphävande av lagen (1992:701) om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa,
 3. lag om ändring i lagen (1962:401) om förvaltningen av de allmänna försäkringskassornas fonder för den obligatoriska och den frivilliga sjukförsäkringen,
 4. lag om ändring i lagen (1971:309) om behörighet för allmän förvaltningsdomstol att pröva vissa mål,
 5. lag om ändring i lagen (1972:262) om understödsföreningar,
 6. lag om ändring i firmalagen (1974:156),
 7. lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713),
 8. lag om ändring i sparbankslagen (1987:619),
 9. lag om ändring i lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank,
 10. lag om ändring i lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag,
 11. lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag,
 12. lag om ändring i lagen (1998:1404) om valutapolitik.
2. Riksdagen antar regeringens förslag om användning av överskottet i Konungariket Sveriges stadshypotekskassa (avsnitt 4.1).

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

2 Lagtext

2.1 Förslag till lag om upphävande av lagen (1992:700) om ombildning av stadshypoteksinstitutionen

Härigenom föreskrivs att lagen (1992:700) om ombildning av stadshypoteksinstitutionen skall upphöra att gälla vid utgången av år 2003.

2.2 Förslag till lag om upphävande av lagen (1992:701) om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa

Härigenom föreskrivs att lagen (1992:701) om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa skall upphöra att gälla vid utgången av år 2003.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1962:401) om förvaltningen av de allmänna försäkringskassornas fonder för den obligatoriska och den frivilliga sjukförsäkringen

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1962:401) om förvaltningen av de allmänna försäkringskassornas fonder för den obligatoriska och den frivilliga sjukförsäkringen skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Allmän försäkringskassa må placera fondmedel

1. i obligationer utfärdade av staten, kommun, Sveriges allmänna hypoteksbank eller Konungariket Sveriges stadshypotekskassa;

1. i obligationer utfärdade av staten, kommun eller Sveriges allmänna hypoteksbank;

2. i obligationer garanterade av staten eller kommun;

3. i obligationer och andra för den allmänna rörelsen avsedda förskrivningar, som offentligen utbjudits av svenskt bankaktiebolag, Sveriges investeringsbank aktiebolag eller Nordiska investeringsbanken;

4. i andra skuldförbindelser utfärdade eller garanterade av staten eller kommun eller utfärdade av riksbanken, bankaktiebolag, sparbank eller centralkassa för jordbrukskredit;

5. i skuldförbindelser, för vilka kassan äger säkerhet genom inteckning i annan fastighet än industrifastighet inom två tredjedelar av senast fastställda taxeringsvärde, därvid i taxeringsvärdet å jordbruksfastighet icke må medräknas taxeringsvärdet å växande skog; dock skall åbyggnad, för att inteckning i fastigheten må godkännas, vara brandförsäkrad i försäkringsbolag, som avses i lagen om försäkringsrörelse, eller i utländsk försäkringsanstalt med rätt att driva försäkringsrörelse här i riket; samt

6. med riks-försäkringsverkets medgivande i fastighet, avsedd för kassans verksamhet; och skall i fråga om brandförsäkring av åbyggnad gälla vad vid 5 stadgas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

¹ Senaste lydelse 1976:178.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1971:309) om behörighet för allmän förvaltningsdomstol att pröva vissa mål

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1971:309) om behörighet för allmän förvaltningsdomstol att pröva vissa mål skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Om besvär mot beslut, vilket meddelats med stöd av lag eller annan författning som utfärdats före den 1 januari 1972, enligt vad hittills gällt skall anföras hos Konungen, skall besvären, i den mån ej annat föreskrives i 2 §, i stället anföras hos kammarrätt i följande mål:

1. mål om val till befattning eller uppdrag, mål om val för upprättande av förslag till befattning eller uppdrag,

4. mål om annan ersättning som enligt författning utgår av statsmedel, såvida ej författningen hänvisar den som gör anspråk på ersättning att vid tvist anhängiggöra talan hos allmän domstol eller expropriationsdomstol eller ersättning enligt författningen utgår till kommun eller annan kommunal förvaltningsenhet eller fråga är om ersättning eller hittelön enligt lagen (1942:350) om fornminnen eller om ersättning enligt naturvårdslagen (1964:822),

5. mål om beslut av tullmyndighet i samband med in- eller utförsel av vara med undantag dock för sådant beslut om befrielse från eller nedsättning eller återbetalning av tull, skatt eller annan avgift som meddelats med stöd av regeringens bemyndigande, mål om tillstånd att hålla provianteringsfrilager,

6. mål om beslut rörande statens, kommunens eller annan kommunal förvaltningsenhets uttagande enligt gällande föreskrift av skatt eller annan avgift, såvida ej beslutet avser nedsättning eller befrielse och meddelats med stöd av regeringens bemyndigande eller fråga är om oljeavgift eller avgift, vars uttagande genom utmätning förutsätter beslut av allmän domstol,

7. mål om beslut rörande återbetalning av utskylder, böter eller andra allmänna medel, såvida ej beslutet meddelats med stöd av regeringens bemyndigande eller avser avgift vars uttagande genom utmätning förutsätter beslut av allmän domstol,

8. anmärknings- och avkortningsmål, mål om tillsyn över stiftelser,

9. mål om beslut som enligt författning eller föreskrift rörande den allmänna hälsovården, rörande förebyggande eller bekämpande av djur- eller växtsjukdomar eller rörande djurs vård eller behandling i särskilt fall meddelats angående förbud, föreläggande, föreskrift, tillstånd eller godkännande eller angående omhändertagande, smittrening, oskadliggörande eller liknande åtgärd, såvida ej fråga är om skyldighet, som enligt författning åvilar kommun eller annan kommunal förvaltningsenhet, eller om beslut enligt arbetarskyddslagen (1949:1) eller med stöd därav meddelade föreskrifter, allmänna ordningsstadgan (1956:617), lagen

¹ Senaste lydelse 1998:302.

(1956:618) om allmänna sammankomster eller strålskyddslagen (1958:110) eller i ärende som avses i skogsförläggninglagen (1963:246),

11. mål om föreläggande vid vite, såvida *ej fråga* är om skyldighet, som enligt författning åvilar kommun eller annan kommunal förvaltningsenhet, eller om föreläggande enligt *lagen (1919:240) om fondkommissionärsrörelse och fondbörsverksamhet, lagen (1948:433) om försäkringsrörelse, lagen (1950:596) om rätt till fiske, lagen (1955:183) om bankrörelse, lagen (1955:416) om sparbanker, lagen (1956:216) om jordbrukskasserörelsen, lagen (1959:73) med vissa bestämmelser om inländsk försäkringsrörelse vid krig m.m., lagen (1959:118) om krigsansvarighet för liv- och invaliditetsförsäkring, lagen (1963:76) om kreditaktiebolag, jordförvärvslagen (1965:290), förordningen (1968:576) om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa och om stadshypoteksföreningar, miljöskyddslagen (1969:387), jordhävdslagen (1969:698), lagen (1970:65) om Sveriges allmänna hypoteksbank och om landshypoteksföreningar, lagen (1970:596) om förenklad aktiehantering eller lagen (1971:827) om registrering av aktieinnehav,*

12. mål om utdömande av vite,

13. mål om beslut som i särskilt fall meddelats angående behandlingen av häktad eller den som anhållits eller gripits för brott eller som eljest hålles i förvar tillfälligt eller angående verkställighet av straff eller annan brottspåföljd eller av intagning i arbetsanstalt,

14. mål om handräckning.

11. mål om föreläggande vid vite, såvida *det inte är fråga* om skyldighet, som enligt författning åvilar kommun eller annan kommunal förvaltningsenhet, eller om föreläggande enligt *lagen (1950:596) om rätt till fiske, jordförvärvslagen (1965:290), miljöskyddslagen (1969:387) eller jordhävdslagen (1969:698),*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1972:262) om understödsföreningar

Härigenom föreskrivs att 24 § lagen (1972:262) om understödsföreningar skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

24 §¹

Vid varje tidpunkt skall ett belopp, som täcker summan av dels försäkringsfonder, dels understödsföreningens övriga skulder, annan fond än försäkringsfond ej medräknad, vara redovisat i följande slag av tillgångar, nämligen

1. obligationer eller andra skuldförbindelser som utfärdats eller garanterats av staten,

2. obligationer som utfärdats av Sveriges allmänna hypoteksbank, *Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, Svenska bostadskreditkassan, Svenska skeppshypotekskassan, Skeppsfartens sekundärlånekassa* eller av Nordiska investeringsbanken, eller andra skuldförbindelser som utfärdats av sådan kreditinrättning, dock *ej* sådana för den allmänna rörelsen avsedda förskrivningar, som medför rätt till betalning först efter utfärdarens övriga fordringsägare (förlagsbevis),

2. obligationer som utfärdats av Sveriges allmänna hypoteksbank, Svenska skeppshypotekskassan eller av Nordiska investeringsbanken, eller andra skuldförbindelser som utfärdats av sådan kreditinrättning, dock *inte* sådana för den allmänna rörelsen avsedda förskrivningar, som medför rätt till betalning först efter utfärdarens övriga fordringsägare (förlagsbevis),

3. obligationer som utfärdats eller garanterats av bankaktiebolag, sparbank eller medlemsbank eller andra fordringsbevis som utfärdats av sådant bankinstitut eller Riksbanken, dock *ej* förlagsbevis,

4. obligationer eller andra skuldförbindelser, utfärdade eller garanterade av kommun,

5. obligationer som utfärdats av svenskt näringsföretag och som offentligen utbjudits av bankaktiebolag, sparbank, medlemsbank, eller Nordiska investeringsbanken,

6. skuldförbindelser, för vilka föreningen har säkerhet i form av panträtt på grundval av

inteckning i jordbruks-, bostads-, kontors- eller affärsfastighet inom fyra femtedelar eller i annan fastighet inom två tredjedelar av senast fastställda taxeringsvärde, eller

inteckning i tomträtt, till vilken hör byggnad som är avsedd för bostads-, kontors-, eller affärsändamål, inom fyra femtedelar eller i annan tomträtt inom två tredjedelar av senast fastställda taxeringsvärde, med den ytterligare begränsning som Finansinspektionen kan komma att föreskriva med hänsyn till tomträttsavtalets innehåll eller annan omständighet,

¹ Senaste lydelse 1995:1582.

dock att, utom i fråga om sådant lån till kommun för vilket inspektionen medgett undantag, byggnad skall, för att säkerheten skall få godtas, vara brandförsäkrad i svenskt försäkringsbolag eller i utländskt försäkringsföretag som har rätt att driva försäkringsrörelse här i riket,

7. andra svenska eller utländska värdehandlingar utom sådana som skall infrias i främmande valuta, om de till art och säkerhet kan anses jämförliga med värdehandlingar som avses i någon av punkterna 1–6,

8. lån mot säkerhet i föreningens försäkringsbrev inom återköpsvärdet,

9. föreningen tillhörig fastighet eller tomträtt intill de gränser och med de brandförsäkringsvillkor som enligt 6 gäller beträffande inteckning, eller

10. värdet av svenskt försäkringsbolags ansvarighet på grund av försäkringar, som övertagits i återförsäkring.

Förening, som enligt sina stadgar huvudsakligen är avsedd för anställda i visst eller vissa företag, får även fullgöra i första stycket förskrivnen redovisning i sådana av ett eller flera av företagen utfärdade skuldförbindelser, för vilka föreningen äger säkerhet i värdehandlingar som avses i samma stycke 1–5 och 7.

Vid tillämpning av första stycket 6 ersätts, om Finansinspektionen har medgett det

fyra femtedelar av taxeringsvärdet med sjuttio procent av det uppskattade värdet av fastigheten respektive av byggnad eller annan egendom som hör till tomträtten eller, om pantvärde fastställts för egendomen enligt gällande bestämmelser om lån av statsmedel till främjande av bostadsbyggandet, med sjuttiofem procent av pantvärdet, samt

två tredjedelar av taxeringsvärdet med sextio procent av egendomens uppskattade värde.

Med uppskattat värde avses det värde som understödsföreningen har bestämt på grundval av särskild värdering. Har medgivande enligt tredje stycket lämnats får belopp som dittills har redovisats enligt första stycket 6 dock redovisas på samma sätt även i fortsättningen.

Utan hinder av första och andra styckena får ett belopp, som svarar mot högst en femtedel av föreningens försäkringsfonder, redovisas i andra värdehandlingar än som förut sagts, dock ej i aktier eller i andelar i värdepappersfond, och i tillgångar som nämns i första stycket 9 utöver där angiven gräns.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

2.6 Förslag till lag om ändring i firmalagen (1974:156)

Härigenom föreskrivs att 27 § firmalagen (1974:156) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Sveriges riksbank, Svenska skeppshypotekskassan, Sveriges allmänna hypoteksbank, *Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, rikets landshypoteksföreningar och stadshypoteksföreningar* samt annan inrättning eller sammanslutning för vilken Konungen fastställt firma har ensamrätt till denna som om firman blivit registrerad enligt denna lag.

Föreslagen lydelse

27 §

Sveriges riksbank, Svenska skeppshypotekskassan, Sveriges allmänna hypoteksbank samt annan inrättning eller sammanslutning för vilken Konungen fastställt firma har ensamrätt till denna som om firman blivit registrerad enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

2.7 Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713)

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 10 § försäkringsrörelselagen (1982:713)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

10 §²

För skuldtäckning som avses i 9 § får, med de begränsningar som anges i andra–sjätte styckena och 10 a–10 d §§, följande tillgångar användas:

1. Obligationer eller andra skuldförbindelser som svenska staten, en svensk kommun eller därmed jämförlig samfällighet svarar för.

2. Obligationer eller andra skuldförbindelser som Europeiska gemenskaperna eller utländska stater eller centralbanker svarar för.

3. Obligationer eller andra skuldförbindelser som utländsk kommun eller därmed jämförlig utländsk samfällighet med befogenhet att kräva in offentlig uppbörd svarar för.

4. Obligationer eller andra skuldförbindelser som internationella organisationer svarar för.

5. Fordringar på premie eller andra fordringar på försäkringstagare som har samband med försäkringsavtal, om rättssubjekt som anges i 1–4 svarar för fordran. Ett försäkringsbolag som ingår i en koncern och vars verksamhet uteslutande består i att försäkra risker inom koncernen, får för skuldtäckning även använda fordringar som bolag inom koncernen svarar för. Om en fordran enligt denna punkt varit förfallen till betalning längre tid än tre månader, får den dock inte användas för skuldtäckning.

5a. Fordringar på premier för skadeförsäkring får, när flera premieperioder avtalats och fordringarna avser premier som inte förfallit till betalning för andra perioder än den första, användas för skuldtäckning upp till det belopp som svarar mot avsättningen för försäkringsåtagandet, om avsikten är att åtagandet skall sägas upp vid dröjsmål med betalningen.

6. Skuldförbindelser med säkerhet i bolagets livförsäkringsbrev, inom återköpsvärdet.

7. Medel på konto i svensk eller utländsk bank.

8. Obligationer och andra skuldförbindelser som ett kreditinstitut eller ett värdepappersbolag med tillstånd enligt 3 kap. 4 § första stycket 4 och 5 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse svarar för. Med kreditinstitut avses bank, kreditmarknadsföretag, Svenska skeppshypotekskassan, *Komungariket Sveriges stadshypotekskassa* och Sveriges allmänna hypoteks-

8. Obligationer och andra skuldförbindelser som ett kreditinstitut eller ett värdepappersbolag med tillstånd enligt 3 kap. 4 § första stycket 4 och 5 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse svarar för. Med kreditinstitut avses bank, kreditmarknadsföretag, Svenska skeppshypotekskassan och Sveriges allmänna hypoteksbank.

¹ Lagen omtryckt 1995:1567.

² Senaste lydelse 1999:1124.

bank.

9. Obligationer och andra skuldförbindelser som ett utländskt kreditinstitut svarar för.

10. Obligationer och andra skuldförbindelser som ett publikt aktiebolag eller ett motsvarande utländskt bolag svarar för.

11. Aktier och andra värdepapper som kan jämföras med aktier, som har getts ut av ett publikt aktiebolag, ett publikt bankaktiebolag, ett publikt försäkringsaktiebolag eller ett motsvarande utländskt bolag, med undantag av bolag som avses i 12.

12. Aktier och andra värdepapper som kan jämföras med aktier, som har getts ut av ett publikt aktiebolag eller ett motsvarande utländskt bolag, under förutsättning att bolaget har till uppgift att äga sådana tillgångar som anges i 13.

13. Fastigheter, tomträtter och byggnader samt andelar i sådan egendom.

14. Skuldförbindelser som fysiska personer och andra subjekt än de som anges i 1–4 och 8–10 svarar för och som pantvärd i fastighet eller tomträtt lämnats som säkerhet för. Pantvärdet skall ligga inom en viss andel av fastighetens eller tomträttens värde. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer skall meddela föreskrifter om andelens storlek och om värdering av fastigheter och tomträtter för tillämpningen av bestämmelserna i denna punkt.

15. Skuldförbindelser som fysiska personer och andra subjekt än de som anges i 1–4 och 8–10 svarar för och som annan betryggande säkerhet än pantvärd i fastighet eller tomträtt lämnats som säkerhet för.

16. Kassa.

17. Andelar i fonder vilka förvaltas av fondförvaltare som har rätt att utöva fondverksamhet enligt lagen (1990:1114) om värdepappersfonder, om de förvaltade tillgångarna huvudsakligen består av tillgångar som får användas för skuldtäckning. Vid tillämpningen av denna punkt krävs inte en sådan anmälan från fondförvaltaren som avses i 7 b § andra stycket samma lag.

18. Beslutad överskjutande skatt.

19. Återförsäkringsgivares fordran hos det avgivande försäkringsbolaget (återförsäkringstagaren) som grundas på att återförsäkringstagaren har hållit kvar tillgångar som motsvarar en avgiven återförsäkring.

Andra fondpapper än som avses i 10 a § första stycket 1, får endast användas för skuldtäckning om de är kortfristigt realiserbara eller är föremål för handel på en reglerad marknad som är öppen för allmänheten.

Aktier och andra värdepapper som kan jämföras med aktier, som har getts ut av ett privat aktiebolag får användas för skuldtäckning under förutsättning att bolaget är ett dotterbolag som anges i 10 a § första stycket 1.

Utländska tillgångar som avses i första stycket 2–4, 7 och 9–12 får användas för skuldtäckning i den mån det följer av föreskrifter som meddelats av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer

1. såvitt angår första stycket 2, om vilka utländska stater och utländska centralbanker som avses,

2. såvitt angår första stycket 4, om vilka internationella organisationer som avses, samt

3. såvitt angår första stycket 3, 7 och 9–12, om vilka stater de rätts-
subjekt som avses skall vara belägna eller ha sitt säte i.

Tillgångar får användas för skuldtäckning endast till den del de inte
belastas av panträtt eller annan säkerhetsrätt.

För att tillgångar enligt första stycket 13 skall få användas för skuld-
täckning skall byggnader som hör till fastigheter och tomträtter vara
brandförsäkrade. Detsamma gäller byggnader som hör till fastigheter och
tomträtter som utgör säkerhet för skuldförbindelser enligt första stycket
14.

Förlagsbevis och förlagsandelsbevis skall vid tillämpningen av be-
stämmelserna i 10 b och 10 c §§ jämföras med tillgångar som anges i
första stycket 11 och 12.

Finansinspektionen får, om det finns särskilda skäl, medge att även
andra slag av tillgångar än som anges i första stycket tillfälligt får använ-
das för skuldtäckning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

2.8 Förslag till lag om ändring i sparbankslagen (1987:619)

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 2 § sparbankslagen (1987:619)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap. 2 §²

En huvudman får inte vara

1. underårig eller i konkurs,
2. bosatt utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte Finansinspektionen på grund av särskilda förhållanden medger det,
3. anställd i sparbanken, om inte reglementet uttryckligen medger detta, eller
4. huvudman, styrelseledamot eller anställd i annan sparbank.

En huvudman får inte ha förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken.

En huvudman, som utses av kommunfullmäktige eller landstingsfullmäktige enligt 3 §, får inte heller vara anställd eller styrelseledamot i något annat bankaktiebolag än Förenings-Sparbanken AB (publ) eller i en medlemsbank eller inom *landshypoteks- och stadshypoteksinstitutionerna*.

En huvudman, som utses av kommunfullmäktige eller landstingsfullmäktige enligt 3 §, får inte heller vara anställd eller styrelseledamot i något annat bankaktiebolag än Förenings-Sparbanken AB (publ) eller i en medlemsbank eller inom *landshypoteksinstitutionen*.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

¹ Lagen omtryckt 1996:1005.

² Senaste lydelse 1999:912.

2.9 Förslag till lag om ändring i lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 1–4 §§, 2 kap. 2 §, 5 kap. 1 § och 6 kap. 1 § lagen (1988:1385)¹ om Sveriges riksbank skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §

Riksbanken, som enligt 9 kap. 12 § regeringsformen är rikets centralbank och en myndighet under riksdagen, får endast bedriva eller ta del i sådan verksamhet som enligt lag ankommer på Riksbanken.

Riksbanken, som enligt 9 kap. 13 § regeringsformen är rikets centralbank och en myndighet under riksdagen, får endast bedriva eller ta del i sådan verksamhet som enligt lag ankommer på Riksbanken.

2 §

Riksbanken har enligt 9 kap. 12 § regeringsformen ansvaret för penningpolitiken. Riksbanken får inom detta ansvarsområde utfärda föreskrifter.

Riksbanken har enligt 9 kap. 13 § regeringsformen ansvaret för penningpolitiken. Riksbanken får inom detta ansvarsområde utfärda föreskrifter.

Målet för Riksbankens verksamhet skall vara att upprätthålla ett fast penningvärde.

Riksbanken skall också främja ett säkert och effektivt betalningsväsende.

3 §

Enligt 9 kap. 12 § regeringsformen har Riksbanken elva fullmäktige, som väljs av riksdagen.

Enligt 9 kap. 13 § regeringsformen har Riksbanken elva fullmäktige, som väljs av riksdagen.

Fullmäktige väljer inom sig en ordförande samt en vice ordförande.

4 §

Enligt 9 kap. 12 § regeringsformen leds Riksbanken av en direktion, som utses av fullmäktige. Direktionen består av sex ledamöter som utses för en tid av sex år. Fullmäktige utser ordförande i direktionen, som samtidigt skall vara chef för Riksbanken, och minst en vice ordförande, som samtidigt skall vara vice riksbankschef.

Enligt 9 kap. 13 § regeringsformen leds Riksbanken av en direktion, som utses av fullmäktige. Direktionen består av sex ledamöter som utses för en tid av sex år. Fullmäktige utser ordförande i direktionen, som samtidigt skall vara chef för Riksbanken, och minst en vice ordförande, som samtidigt skall vara vice riksbankschef.

¹ Lagen omtryckt 1999:19.

Fullmäktige skall när det behövs bestämma i vilken inbördes ordning vice riksbankschefer skall tjänstgöra i riksbankschefens ställe när riksbankschefen har förhinder.

2 kap.

2 §

Fullmäktiges rätt att skilja en ledamot av direktionen från hans anställning följer av 9 kap. 12 § regeringsformen.

Fullmäktiges rätt att skilja en ledamot av direktionen från hans eller hennes anställning följer av 9 kap. 13 § regeringsformen.

Talan mot beslut om skiljande från anställning skall ske inom två månader från delgivning av beslutet. Riksbankschefen får föra talan vid EG-domstolen. Övriga ledamöter får väcka talan i Högsta domstolen.

Högsta domstolen får förklara ett beslut om skiljande från anställning ogiltigt.

Väcks inte talan inom den tid som föreskrivs i andra stycket har parten förlorat sin talan.

5 kap.

1 §

Enligt 9 kap. 13 § regeringsformen har Riksbanken *ensam* rätt att ge ut sedlar och mynt. Fullmäktige skall bestämma utformningen av de sedlar och mynt som banken ger ut.

Enligt 9 kap. 14 § regeringsformen har Riksbanken *ensamrätt* att ge ut sedlar och mynt. Fullmäktige skall bestämma utformningen av de sedlar och mynt som banken ger ut.

Sedlar och mynt som ges ut av Riksbanken är lagliga betalningsmedel. Penningenheten i Sverige kallas krona. Kronan delas i etthundra öre.

6 kap.

1 §¹

Med bankinstitut förstås i denna lag bankaktiebolag, sparbanker, medlemsbanker och utländska bankföretag som med stöd av 1 kap. 4 eller 5 § bankrörelselagen (1987:617) driver bankrörelse från filial här i landet.

Med finansinstitut förstås bankinstitut, kreditmarknadsföretag, värdepappersinstitut, Första–Fjärde AP-fonderna enligt lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder), Sjätte AP-fonden enligt lagen (2000:193) om Sjätte AP-fonden, försäkringsföretag med svensk koncession, *landshypoteks- och stadshypoteks-institutionerna*, Svenska skeppshypotekskassan samt utländska företag som med stöd av 2 kap. 8, 9 eller 10 § lagen (1992:1610) om finansieringsverksamhet driver

Med finansinstitut förstås bankinstitut, kreditmarknadsföretag, värdepappersinstitut, Första–Fjärde AP-fonderna enligt lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder), Sjätte AP-fonden enligt lagen (2000:193) om Sjätte AP-fonden, försäkringsföretag med svensk koncession, *landshypoteksinstitutionen*, Svenska skeppshypotekskassan samt utländska företag som med stöd av 2 kap. 8, 9 eller 10 § lagen (1992:1610) om finansieringsverksamhet driver verksamhet från

¹ Senaste lydelse 2000:204.

verksamhet från filial i Sverige. filial i Sverige.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

2.10 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 1 § lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

1 §¹

Kapitalkravet för kreditrisker enligt 2 kap. 2 § bestäms i förhållande till ett instituts tillgångar och åtaganden som inte ingår i handelslagret. Tillgångar och åtaganden delas in i följande grupper:

- A 1. Inneliggande kassa, checkar och postremissväxlar.
2. Placeringar och fordringar för vilka svenska staten, en svensk kommun eller därmed jämförlig samfällighet svarar.
3. Placeringar och fordringar för vilka en utländsk stat eller centralbank svarar, om placeringen eller fordran gäller i den utländska statens valuta och är refinansierad i samma valuta.
4. Övriga placeringar och fordringar för vilka svarar Europeiska gemenskaperna eller någon av de utländska stater eller centralbanker som regeringen föreskriver.
5. Placeringar och fordringar för vilka svarar en sådan utländsk kommun eller därmed jämförlig samfällighet, med befogenhet att kräva in offentlig uppbörd, som regeringen föreskriver.
6. Placeringar, fordringar, garantiförbindelser och andra åtaganden som inte är mer riskfyllda än de som anges i 1–5 och som uppfyller de krav regeringen föreskriver.
7. Placeringar, fordringar, garantiförbindelser och andra åtaganden, för vilka säkerheten utgörs av sådana placeringar eller fordringar som anges i 1–6.

B 1. Placeringar och fordringar för vilka *Konungariket Sveriges stadshypotekskassa*, Sveriges allmänna hypoteksbank, ett kreditinstitut eller ett värdepappersbolag med tillstånd enligt 3 kap. 4 § första stycket 4 och 5 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse svarar.

B 1. Placeringar och fordringar för vilka Sveriges allmänna hypoteksbank, ett kreditinstitut eller ett värdepappersbolag med tillstånd enligt 3 kap. 4 § första stycket 4 och 5 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse svarar.

2. Placeringar och fordringar för vilka svarar en kommun eller därmed jämförlig samfällighet i någon av de utländska stater som regeringen föreskriver.

3. Placeringar och fordringar med en återstående löptid av högst ett år för vilka ett utländskt kreditinstitut svarar.

4. Placeringar och fordringar för vilka svarar ett utländskt kreditinstitut i någon av de utländska stater som regeringen föreskriver.

¹ Senaste lydelse 2000:444.

5. Placeringar och fordringar för vilka svarar någon av de internationella utvecklingsbanker som regeringen föreskriver.

6. Placeringar, fordringar, garantiförbindelser och andra åtaganden som inte är mer riskfyllda än de som anges i 1–5 och som uppfyller de krav regeringen föreskriver.

7. Placeringar, fordringar, garantiförbindelser och andra åtaganden, för vilka säkerheten utgörs av sådana placeringar eller fordringar som anges i 1–6.

C 1. Placeringar, fordringar, garantiförbindelser och andra åtaganden, för vilka säkerheten utgörs av panträtt i bostadsfastighet eller tomträtt till sådan fastighet inom det uppskattade värde som institutet bestämt efter särskild värdering.

2. Placeringar, fordringar, garantiförbindelser och andra åtaganden som inte är mer riskfyllda än de som anges i 1 och som uppfyller de krav regeringen föreskriver.

D. Övriga placeringar, fordringar, garantiförbindelser och andra åtaganden.

Vid bestämmandet av kapitalkravet undantas

sådana övervärden och tillskott som enligt 2 kap. 7 § andra respektive tredje stycket skall räknas av från kapitalbasen,

– sådana tillskott som avses i 2 kap. 7 § fjärde stycket,

– sådana icke likvida tillgångar som räknats av från kapitalbasen enligt 2 kap. 8 §,

– sådana poster som inte skall räknas in vid bestämmandet av ett instituts exponeringar enligt 5 kap. 4 § tredje stycket 2 och som räknats av från kapitalbasen,

– fordringar mot företag som ingår i samma finansiella företagsgrupp som institutet och som omfattas av bestämmelserna i 6 kap. om fullständig konsolidering eller konsolidering genom klyvningsmetod,

– fordringar som har garanterats av ett företag som ingår i samma finansiella företagsgrupp som institutet och som omfattas av bestämmelserna i 6 kap. om fullständig konsolidering eller konsolidering genom klyvningsmetod.

Vid bestämmandet av kapitalkravet skall tillgångarna och åtagandena tas upp till sammanlagt

– 0 % av summan av de poster som anges i första stycket A,

– 20 % av summan av de poster som anges i första stycket B,

– 50 % av summan av de poster som anges i första stycket C, samt

– 100 % av summan av de poster som anges i första stycket D.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

2.11 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 1 § lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap. 1 §¹

Denna lag är tillämplig på kreditinstitut och värdepappersbolag. Med kreditinstitut avses bankaktiebolag, sparbanker, medlemsbanker, kreditmarknadsföretag (kreditmarknadsbolag respektive kreditmarknadsföreningar), sådana finansbolag och kreditaktiebolag som driver verksamhet med stöd av punkterna 3–5 i övergångsbestämmelserna till lagen (1992:1610) om finansieringsverksamhet, institut för elektroniska pengar, *Konungariket Sveriges stadshypotekskassa*, Sveriges allmänna hypoteksbank och Svenska skeppshypotekskassan. Med värdepappersbolag avses ett svenskt aktiebolag som fått tillstånd att driva värdepappersrörelse enligt lagen (1991:981) om värdepappersrörelse.

Denna lag är tillämplig på kreditinstitut och värdepappersbolag. Med kreditinstitut avses bankaktiebolag, sparbanker, medlemsbanker, kreditmarknadsföretag (kreditmarknadsbolag respektive kreditmarknadsföreningar), sådana finansbolag och kreditaktiebolag som driver verksamhet med stöd av punkterna 3–5 i övergångsbestämmelserna till lagen (1992:1610) om finansieringsverksamhet, institut för elektroniska pengar, Sveriges allmänna hypoteksbank och Svenska skeppshypotekskassan. Med värdepappersbolag avses ett svenskt aktiebolag som fått tillstånd att driva värdepappersrörelse enligt lagen (1991:981) om värdepappersrörelse.

Bestämmelserna om koncernredovisning i 7 kap. skall tillämpas på finansiella holdingföretag som uteslutande eller huvudsakligen förvaltar andelar i dotterföretag som är kreditinstitut eller värdepappersbolag eller utländska företag av motsvarande slag. Med finansiellt holdingföretag avses ett aktiebolag, ett handelsbolag eller en ekonomisk förening vars verksamhet uteslutande eller så gott som uteslutande består i att i vinstsyfte förvärva och förvalta andelar i dotterföretag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

¹ Senaste lydelse 2002:151.

2.12 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:1404) om valutapolitik

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1998:1404) om valutapolitik skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Regeringen har enligt 9 kap. 11 § regeringsformen ansvaret för övergripande valutapolitiska frågor.

Föreslagen lydelse

1 §

Regeringen har enligt 9 kap. 12 § regeringsformen ansvaret för övergripande valutapolitiska frågor.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.